Ч. 82. Львів, четвер дня 20. цьвітня (3. мая) 1906. Річник X.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.
За границею:
цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише на попередне застереженя. — Реклямациї неопечатанї вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в »Над главим« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Міністер-президент князь Конрад Гогенльоге.

(+) Цїсар приняв в понеділок подяку подану бар. Ґавчом перед кількома днями просьбу о відпустку і покликав на міністра-президента дотепершнього намісника трієстеньского, кн. Конрада Гогенльоге, котрий заразом обнимає управу міністерства внутрішних справ. Тим способом рішило ся питане — успіх або упадок, яке собі поставив був бар. Ґавч при внесеню виборчої предлоги в державній раді.

До упадку бар. Ґавча причинило ся найбільше польске коло, котре не могло ему простити висуненя на дневну чергу виборчої реформи, яка підкопує дотеперішне верховладне становище польского кола в державній раді, а заразом верховладне становище сеї верстви суспільної, що нині творить переважну більшість польского кола. На руку польскому колу прийшла полагода угорского пересиленя, а також задумана бар. Ґавчом парляментаризация міністерства. Польске коло уміло зручно покористувати ся сими справами, щоби витворити бар. Ґавчови такі трудности, з котрих для него не було иншого виходу, як уступленє із становища. Як небудь бар. Ґавчови повело ся осягнути дуже важний успіх, довести до порозуміня поміж послами двох головних народів в Австриї, Чехами а Нїмцями, то мимо того не осягнув він повного успіху у витиненій собі задачі, позаяк не вспів одолїти завзятого опору польского кола, не зумів довести до зрівноваженя тих сил, які стоять супроти себе на другім краю, на північнім сході Австриї. І се повинно бути указкою для кождого і для нового кермана австрийского правительства, що як велику вагу має нїмецко-ческе порозуміне не лише з огляду на внутрішньо-австрийскі відносини, але й з огляду на сусїдство нїмецкого цїсарства, так само особливо з огляду на відносини, які тепер розвивають ся на північнім сході нашої монархії, в росийскім царстві, показує ся неминула потреба зрівноваженя польского і руского живла в Галичинї, не лише із становища заграничної, але й із становища внутрішньої австрийской політики.

А як раз таким мужем, котрий розуміє сю велику і трудну задачу, вважаємо нового міністра-президента кн. Гогенльоге. Як небудь бар. Ґавч упав, однак упав з честию і его імя буде в істориї австрийскій звязане з великим почином до політичної рівноправности широких верств народних, а підвалини, які він положив в купі із головним помічником в тім дїлї ґр. Біляндтом, послужать до довершеня дальшої будівлї его наслїдникови. Сї отже, що побідили бар. Ґавча і вимагали в его особі жертовного телця, не мають причини до великої радости, позаяк новий міністер-президент кн. Гогенльоге має поручене від Корони, перевести виборчу реформу. Кн. Гогенльоге отже обнимає полишену бар. Ґавчом трудну спадщину і буде приневолений навязати передовсїм переговори з парляментарними сторонництвами, щоби обезпечити ухваленє виборчого закона, а яко другу точку задачі, перевести парляментаризацию міністерства і довести до твивкого уладженя внутрішних відносин в Австриї і взаємних з Угорщиною.

Минувшість кн. Гогенльоге дає певну поруку, що він має всякі прикмети і спосібности до переведеня сих великих і трудних задач. Як небудь вийшов з високого аристократичного роду і від степеня до степеня йшов у бюрократичній службі, поки опинив ся на теперішнім найвисшім становищі, відомий є загально із своїх новітних демократичних поглядів і засад а при тім незвичайних заводових здібностий та особливих прикмет особистої ввічливости, які ему вельми улекшують кожду задачу. Яко краєвий президент Буковини умів кн. Гогенльоге короткий час свого урядованя довести до порозуміня поміж поселеними там народами і витворити в краєвій бюрократиї новочасні відносини. Тим то так Русини як і Волохи і Нїмцї тамошні згадують его вельми мило і з великою вдячностю. В Чехах умів ще яко староста здобути собі велике довіре так робітників як і роботодавців серед вельми трудних відно-

---

Швачка

або

оповіданє про те, як тяжко де кому жити на сьвітї.

(Дальше.)

Глянула Маруся, коли бачить — коло неї танцюють ножиці з гаптовальною голкою.

— Скажіть, будь ласка, дивувалась Маруся: Як вони цяцьковано убрані.

— Так панно! Се до моди. Але я признаюсь отверто, що не бачив сьміливійшого пана, над ті ножиці. До тогож вони й стародавнього роду. Їхнїй прадїд руках Парки й перетинав завсїди був у нитку чоловічого житя.

— Ох! Се страшенне! скрикнула Маруся: — житє таке гарне, на що его перетинати? От, приміром менї тепер — так хорошо, легко та весело! Нащо моє житє перетинати?

Наперсток плечами тільки звів.

— Се, панно, найкрасша хвилина, аби її перетяти. Багато людий з розпуки вмирає. Щож тут путнього? Або живуть якось непевно: от хоч би й та голка до гаптованя! Вона, — нїкуди правди дїти, — таки тупиця, чито пак... недотепна, хотїв я сказати. А проте вона, куди яка горда, ще й головку завсїди дере. Вигадала собі, що нїби вона тільки й проводить золоті та срібні нитки. Про мене — отак цїлий вік самоманою жити, щось недогадне й непевне!

— Даремне, добродїю, ви мислите так, одрікає Маруся: — менї здаєть ся, що всї ми живемо, себе дурячи: одні більше, другі менше. Тай то ще додам, що ті, що живуть в самомані — завсїди щасливі, а щастє — наша мета.

Усьміхнув ся наперсток: — По вашому, панно, каже, — житє малоб бенкетом бути, деб завсїди гула та стогнала музика?

Але Маруся его вже не слухала: вона спочула, що в неї у грудях щось разом спалахнуло й затремтїло. Вона вбачила, таки прямісенько в очи, що побіч неї, проти ножиць саме, танцював Андрій. Так таки — то був справдї Андрій в гарнесенькій рамцї золоченій. Але з ким танцював він? Довго й пильно придивлялась Маруся, поки не розгледїла, що тож була вона самісенька. Не та Маруся, — молодесенька, червонесенька дївчина, що танцювала з напереском, але Маруся — хвора, худа, завчасно змарнїла, в старій своїй сукнї подертій.. разом — справжня, правдешна Маруся...

— Навіщож танцює він з нею? думає собі Маруся: — адже вона не гарна, погана... Але в неї таке ласкаве обличє, а очи такі лагідні та прихильні. Так! я розумію, чому її він кохає. Заздрою я не буду.

Наближають ся до них ножиці і танцюючи, перетинають те, що їх єднало.

— Ненькож моя! Щож страху — то спало Марусї на думку; вона заплющила очи, а серце аж похололо. Коли зирк — аж Андрій стоїть уже прямо перед нею близенько.

Андрію, голубе мій! хоче сказати вона й не здолїє. Вона спочуває тільки, таке щастє, такеж то нестямне, глибок е

син в Теплицях, а так само на незвичайно важнім становищі намісника в Трієстї довів до наглядних успіхів. Нема отже сумніву, що яко горячий прихильник загального права виборчого зуміє перевести виборчу реформу і тим поставити Австрию на нових підвалинах та тривко уладити тут межинародні відносини.

Особливож надії всіх галицких Русинів звернені тепер на нового мінїстра-президента. На Буковинї мав кн. Гогенльоге нагоду на малій розмірно области пізнати руске населенє яко вірну і кріпку підпору Габсбурскої династиї і австрийскої держави, а міг також з близкого сусїдства вглянути і в міжнародні відносини в Галичинї. Не сумніваємо ся отже, що побіч инших важних питань, які кн. Гогенльоге буде мав розвязати, зверне єго бачність неменше важне з огляду на заграничні як і на внутрішні відносини польско-руске питанє, котре вимагало неминучо рішучої і відповідної полагоди. Не сумніваємо ся, що новий мінїстер президент не збуде сего питаня так легенько мимоходом, як се робили деякі єго попередники, обнижаючи се маловажне питанє до значіня домашньої справи, і тим довели до такої поважної запутанини, в якій нинї находимо ся, а возьме з цїлою сьвідомостю, з питомою єму рішучостю сю справу у свої руки і доведе до щасливої розвязки і тим положить також певні основи до уладженя внутрішних австрийских відносин.

Максим Ґорький в Америцї.

Приїзд росийского писателя і революционера Максима Ґоркого до Америки описує ось як амер. »Свобода«: На пару днїв перед єго приїздом, на вість яка рознеслась по Ню-Йорку, що зближаєсь до берегів Америки на корабли »Kaiser Wilhelm der Grosse« герой росийскої революциї — заворушилось між робітниками ново-йорскими і між вільнодумними і свободолюбними кругами Американців, і у всїх серця наповнились радостию і гордостию, що за хвильку всї они будуть могли повитати єго і гостити у себе як дорогого, любого товариша-брата. Завязав ся комітет, що мав єго привитати і помочи єму в єго завданю, задля якого приїхав до Америки — відкликатись о поміч до Американців для революциї в Росиї і ту поміч у них знайти.

Ґоркого привитано на корабли »Kaiser Wilhelm der Grosse« — коли той вїжджав до ново йорского порту. Привитав єго комітет, зложений з усїх ново-йорских робітничих орґанізаций, а з ним 14 кореспондентів репортерів ново-йорских ґазет. По привитаню Ґоркого комітетом обступили єго репортери ново-йорских ґазет і просили о деякі близші інформациї про революцию в Росиї. Ґоркий був дуже змучений подорожию і мало розмовляв, через що й просив, щоб єго звинили, але обіцяв, що скоро лише відпічне, буде служити усїм усякими інформациями. За той час корабель прибув до доку і Ґоркий висїв на американьску землю. Та ту вже очікували єго тисячі зібраного народа. Все радо спішило зблизитись до него і сердечно устиснути єго руку. З тисячів ґрудий лунали щирі оклики поздоровленя, а з ними мішались безнастанні вистріли з револьверів, як ознаки радости з єго прибутя. Натовп счинив ся так великий — що Ґоркий з трудом за яких доперва десять минут зміг перейти до човна, який мав перевести єго з Гобокен до Нового-Йорку. Там очікувала єго знова товпа зібраного народа — і комітет приняти мусїв перепровадити єго аж бічними виходами, щоби міг дістатись до повозу, яким він і відїхав до приладженого вже наперед для него мешканя.

Відпочавши трохи в мешканю, почав вже приймати ґазетярских репортерів, котрі безнастанно напирались дістати від него яких новостий про революцию в Росиї. І Ґоркий на ставлені єму питаня відповідав.

На питанє, який є теперішний стан революциї в Росиї, Ґоркий відповів: »Є се стан приготованя, стан загального зброєня«. На доказ, як все готуєсь до борби, навів такий приклад: В ґубернії тульскій панує голод. Правительство з страху перед розрухами виасиґнувало з державної каси на закуп хлїба для примираючих з голоду гроші. Коли однак гроші дістались до рук голодуючих, більшість з них замість купити собі хлїба купила оружиє. »Сам на власні уха чув я, казав Ґоркий, як люди тодї говорили: »Нехай наших й половина умре з голоду, зате нехай друга половина здобуде собі волю!...«

На питанє, яка буде форма державного строю в Росиї на случай, як революция побідить, відповів Ґоркий: »Се ще дуже велике питанє — але починає перемагати думка, що Росия мусить піти слїдами Америки і перестроїтись в федерацию (спілку) вільних народних республик».

На питанє, яка цїль єго подорожи до Америки? відповів так: Прибув я ту, щоби працювати для моєї вітчини і сподїю ся, що американьский нарід не відмовить менї помочи. На разї здержавсь я від улюбленої менї працї — писаня нових творів, а віддам ся цїлком революциї. Буду обїжджати американьскі міста і відчитами про тяжку, кровавy борбу росийскої суспільности з неволею і безправством, яке їй завдає реакцийне чиновниче правительство, буду збирати гроші на революцийний фонд«.

Була також бесїда про ролю, яку відграває тепер в визвольнім руху росийскої суспільности росийске православне духовеньство, Ґоркий відповів: »Частина православних попів зрозуміла хвилю, яку переживає тепер росийска суспільність і пристала до народу, за що много з них сидить тепер по арештах, але більшість, як держала ся, так і держить ся дальше в нервових судорогах правительственної клямки«.

На кінцеве питанє, чи має що Ґоркий переказати американьскому народови, відповів той: »Прошу переказати американьскому народови, що є се моїм прямим обовязком і сердечним бажанєм склонити перед ним з найбільшою пошаною мою голову і переслати єму мої щирі поздоровленя«.

Як звісно, Ґоркого стала відтак бойкотувати американьска публика, коли стало явним, що він покинув в Росиї жінку і дїтий, а сам з акторкою вибрав ся в „артистичну подорож...“ для призбираня фондів на революцию. На чолї бойкоту станув великий гуморист і писатель Марк Твен, який так само як Ґоркий став славним і богатий з простого корабельного послугача. Виступленє Марка Твена є після нашої думки цїлком оправдане, бо до великих дїл треба чистих людий. А і з практичного боку коли Ґоркий справдї хоче призбирати гроший на революцию, то повинен був оставити акторку дома, щоби ощадити кошти єї непотрібної подорожи.

З польскої праси.

Про парляментарну побіду Кола польского, довівшого до упадку кабінету бар. Ґавча, пише між иншими демократичними польскими дневниками, також Wiek nowy, який безперечно є найпочитнїйшою часописию в столицї, ось що у своїй вступній статї: Они відограли, не перший раз і певно не послїдний, сумну ролю, а так добре, на жаль, звісну з істориї нашої шляхоцкої річипосполитої, ролю трабантів загороджуючих дорогу до загальности і рівности прав для цїлого народа. Станули муром в оборонї власних кастових прав, викликуючи з гробу марева Сїцїньских і Сухочевских, які подібно нинїшним Дїдушицким, Абрагамовичам, Бобжиньским, привату і »золоту свободу шляхоцку« мали за найвисший ідеал і компас своєї полїтичної дїяльности. Якжеж недалеко ми відбігли від тих часів, попереджуючих утрату нашого державного істнованя! Жиє дух упицкого стольника Сїцїньского, зриваючого сойм

що аж слеза її душить; вона спочуває, що в грудях єї дастьбі уже серця! там порожно. — Моє серце вже в него, думає, — а в грудях так легко, вільно та хорошо! Андрій питає: адже більше й висше щастя в сьвітї не має; адже се не змінне? — А музикаж то грає швидко та шпарко; сьвічечки весело сяють...

Пригорнув її Андрій, й вони знялись і полинули геть в гору та в гору.

Повуз них котить ся голос, мигочуть вогнї. Онде страви несуть: та такіж то смашні! Кілько то там картоплї тії, Господи! сьмішно навіть; а то все несуть великим панам, що їздять в маленьких каретах. Ген — ген їде лякай якийсь в позументах, а он де і пан Рахубовський жвакує... Весело так! Висше та висше!

Вогники миготять, голоси тріпочуть, хвилюють. Висше та висше!

Андрію! Як менї гарно, навіть... але болюче... Голубе, серденько, сьвіте мій! Всьо каламутить ся, всьо хлине геть... геть... Ох, Андріюж мій!... конаю я... Ох...

Промайнула хвилина, — одна тільки — страшенна — і струни всї разом порвались. Музика замовкла, згасли вогнї... і — по балю! — —

(Дальше буде).

і викрикуючого veto тілько тому, що почув ся покривдженим і пониженим королівским декретом. Повстає знов — в саму річницю свого ганьбячого поступку— плюгава мара калїского посла Сухочевского, виправляючого в чотиролїтнім сеймі корчемні бурди, щоби не допустити до признаючої права людови конституциї 3. мая! Гремлять знов універзали Торговичан, готових получити ся з найзавзятїйшими ворогами народа, з такими креатурами, як Вольф, Шальки і Шенерери, щоби лиш не утратити зїниці шляхоцкої свободи і права до виключного правлїня в краю, уважаного ними за дїдичний пашалик.

І ото віднесли триюмф! Салї віденьского Ронахера будуть нинї гомонїли веселим гамором бенкетуючої шляхти, зі стріляючих бутельок поплине широкою струєю перлистий шампан, розвяжуть ся язики задля повени старопольскої ельоквенциї в рядї тоастів на поводженє як найдовшого панованя »високо уродженых«, на погибель видїдиченим. А коли вже з чуприн зачне курити ся, коли анїмуш підбадьорений вином, досягне вершка — готові самі повірити, що через струченє Ґавча з фотелю президента мінїстрів направду спасли річпосполиту і золотими буквами записали свої імена в істориї. Та розчарованє прийде скорше, чим надїють ся. Ґавч пішов, але ідея остала. І хтонебудь прийде по Ґавчу, мусить перенятн цїлу его спадщину, а на чолї всїх справ — виборчу реформу, оперту на загальности, рівности, тайности і безпосередности".

Якжеж нуждепно супротив тих слів виглядає киринене другої польскої часописи, хотяй видаваної рускими черенками і під зрадничим іменем: „Руский Сельнин". Сей орґан звісного зі своєї кримінальної минувшини Демянчука представляє цїлу акцию за виборчою реформою яко непотрібне розполїтиковуване хлопа і старає ся відограти ролю провокацийного аґента, пишучи ось що про „руских верховодів":

„Рускі крикуни патрийоти! Коли вам справдї так ходить о добро руского хлопа, то чому ви до нинї не подали хлопови хоч дрібку того добра? Дайте хлопови землї і пасовиск, дайте ему опалу (лїси і пасовиска! — Ред.), прибільшіть ему хлїба, научіть его письма і всего хосенного; научіть его щадити і розумно ґаздувати, та працювати! От тодї певно будете дїйсними патриотами, приятелями народу і тодї будете вповнї заслугувати на належну пошану. А так, як нинї, то ви найбільші вороги, може злочинцї свого народу, котрих колись страшно осудить істория! Бо деж можна глядїти спокійним оком на ту разячу, загальну нужду і потреби руского хлопа і задурювати лише одною, безглуздною полїтикою, та розяруванєм в тому хлопови ненависти до Поляків?"

На таке лайдацтво може здобути ся хиба плачений лотр, який понятя о чести і совісти загубив в криміналї між простими злодїями.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар** В четвер: руско-кат.: Теодора Т.; римо-кат.: Найденє ч. Кр. — В пятницю: руско-кат.: Дезидерія; римо-кат.: Фльориана муч.

— **Тарасове сьвято у Львові.** Читальня »Просьвіти« на жовківскім передмістю у Львові устроює в недїлю дня 6. мая 1906, сьвяточний вечер в честь Тараса Шевченка, о 6 год. вечером в сали »Turnverein-y« ул. Обїзд ч. 6. Програма: 1) Вступне слово. 2) Січиньский: »Днїпро реве« міш. хор з баритоновим сольом. 3) Шевченко: »Лебедин«, декл. 4) Нїжанковский: а) »Вернїть ся сни мої прекрасні« б) »О не забудь« баріт. сольо. 5) Лавровский: »Чом річенько домашная« міш. хор. 6) Лисенко: з »Різдвяної ночи« »О нї, я горошка« дует на сопран і тенор. 7) Січиньский: »Вязанка народних пісень« міш. хор. 8) Сольо фортепян. 9) Шевченко: »Посланіє«, декл. 10) »Вахнянин: з опери »Купало« міш. хор. — Цїни місць: Крісло 1·60 К, місце до сидженя 1 К, вступ на салю 50 с. По концертї вечерницї з танцями (вступ 60 с.). Надїємось, що наша громада явить ся на сім сьвятї, щоби почтити память Ґенія.

— **В звітї про посьвяченє Преображеньской церкви у Львові**, яке відбуло ся дня 29. с. м. пропущено, що кромі проповіди о. Давидяка, виголошеної в часї служби Божої на тім посьвяченю, у внутрі церкви, виголосив одночасно другу проповідь коло церкви в улицї Корняктів о. др. І. Бартошевский, професор львівского університ., знаменитий проповідник і автор численних проповідий, які вийшли его накладом. Проповіди слухало кілька тисяч зібраних вірних. Проповідь відзначала ся стилем простонародним, легко понятним, і була вельми поучаючою і в житєм, з одушевленєм виголошеною. Проповідник в своїй три чверти години тревожній бесїді виказав превелике значінє Церкви Христової для дочасного і вічного добра поодиноких вірних, а також для загального добра всїх народів, а і нашого руского народа. Бо та Церков є Божою учителькою всїх чеснот, без котрих о добрі жадного, а і нашого руского народа навіть бесїди бути не може, як се бачимо на народах і царствах, котрі мимо своєї сили падали, коли релїґія перестала бути їх основою. Та проповідь була дїйсно на часї нинї, коли так часто противники Церкви старають ся у народа нашого підкопати повагу сеї Церкви і нарід від неї відвернути.

— **З сокільского житя.** В недїлю 28 цьвітня с. р. відбули ся в Малївцях, залїщицкого пов. перші загальні збори пожарної філії львівского «Сокола». Збори отворив місцевий парох Василиянин о. М. Каровець. Предсїдателем зборів вибрано о. радника Чмолу з Улашковець, котрий повитавши збори, удїлив голосу відпоручникови матерного «Сокола» д. Ґериновичови. В своїй промові він пояснив цїль і задачу «Сокола» та висказав бажанє і надїю, що як наш нарід після взнеслої ідеї Христа — любови ближнього і ворогів — буде лучити ся в товариства передовсїм так гуманні як «Сокіл», для несеня помочи і ратунку в нещастях то для него скоро настане день Воскресеня. По вписї членів, яких вписало ся на разї 45, відбула ся проба зі сикавкою, відтак муштра Соколів та забави молодїжи, якій придивляло ся много старших селян. Забави переплїтано співами: Поклик Соколів, Марш Соколів, Не пора і иншіх. Новооснована філія буде розвивати ся певно так гарно як і всї инші, котрими опікують ся оо. Василияни, а передовсїм в борщівскім і залїщицкім повітї. — *Учасник.*

— **Робітниче сьвято 1. мая** мало всюда нормальний перехід. У Львові відбули ся вчера перед полуднем два збори робітників. На площи Ґосєвского було около дві тисячі робітників, а на пл. Місіонарскій вібрало ся около 1.000 жидівских робітників. По дромовах кількох социялїстичних провідників рушили робітники чвірками під міский театр і звідтам по вислуханю двох бесїд розійшли ся. Жидівскі робітники по своїм вічу зробили похід під будинок міского музею і також в спокою розійшли ся.

Робітничі збори були вчера також в більших містах Галичини і, о скілько доносять телєґрами, кінчили ся без заколоту публичного спокою.

Перехід робітничого сьвята у Відни був також спокійний. Заповідь, що президентом нового кабінету буде кн. Гогенльоге, звісний із поступових поглядів, подїлала на віденьских социялїстів усмиряючо. Коло полудня малі гуртки робітників пересували ся перед парляментом, але до поважної демонстрациї не прийшло і полїция не мала причини мішати ся.

У Франциї, де під сю пору вибух майже загальний страйк робітників, прийшло в кількох містах до оружної розправи війска і полїциї з робітниками. Так стало ся в Парижи, Марсилїї, Бордо і ин. З людий нїхто при тім не згинув, але много було ранених, а ще більше арештованих.

— **Сензацийна розправа в судї.** Перед трибуналом присяжних судиїв у Львові відбула ся вчера розправа против п. Льонгина Цегельского, обжалованого прокураториєю о злочин публичного насильства і підбурюванє против Поляків. Сих злочинів мав обжалований допустити ся на зборах в справі виборчої реформи, що відбули ся дня 26. грудня м. р. в Бібрцї. Акт обжалованя закидав п. Цегельскому, що він у своїй промові виступив проти польскої шляхти, котра хоче рядити краєм, хоч не уміє господарити своїм майном, бо его марнує і пропиває. Обжалований мав пропаґувати бойкот і страйк і перевів резолюцию на вічу, що рускій нарід ужиє найострійших способів, аби довести до виборчої реформи. При переслуханю обжалований заявив, що на вічу не підбурював анї проти шляхти, анї проти Поляків, а доказом того є між иншими, що присутний комісар анї разу не переривав ему бесїди. З черги переслухано яко сьвідків комісаря Мошиньского і канцелїста староства в Бібрцї та о. Сїнгалевича, котрий проводив тим зборам. Внесеню оборонця д ра К. Левицкого, аби покликано ще кількох сьвідків, трибунал відмовив, почім поставив лаві присяжних судиїв два питання: перше що до злочину публичного насильства з причини небезпечних чуток, а друге що до проступку публичного забуреня. По промовах прокуратора і оборонця присяжні судиї вийшли на нараду і потвердили перше питанє 8-ма голосами (против 4-ох), а друге 7-ма голосами

Ухвала лави присяглих судиїв, між котрими було видко немало ешехполяків, викликала сензацию. Трибунал сейчас ухвалив засистувати вердикт присяжних судиїв на основі §. 332. к. з., бо приняв, що ті судиї помилили ся що до першого питаня та порішив переказати ту справу иншій лаві присяжних судиїв. Сей рідкий випадок в судівництві викликав живе заінтересованє в судейских кругах.

— **Що робити, як горить в хатї?** Заки надлетить «Сокіл» або «Сїч» чи яка инша огнева сторожа, упливає нераз богато часу а огонь не стоїть; з другого боку знова сьвідоме поступованє одної людини спасло житє не одних дїтий старців, та инших, що за певно згинулиб задля браку знаня в сїй справі. Огонь звичайно розширюєсь найбільше через продуви. Часте отвиранє вікон і дверий роздуває лишень огонь та розширює дим по цїлій хатї, а часто є і причиною, що поломінь переносить ся до сусїдної кімнати. Вона часто знаходить собі дорогу також сходами, коритарями, длятого й треба утїкаючи по дорозї перестерегти всїх сусїдів перед грозячою небезпекою. Але першою і найважнїйшою річию при кождім огни є затамованє приступу воздуха до горючої кімнати. В разї як вже треба конче отворити вікно, то треба рівнож конче замкнути поперед всї двері. В разї, як є богато в кімнатї диму, то не треба переходитись і переносити дрібниці, а треба заховуватись спокійно і обдумати ра-

тунок. Як диму є вже за богато, то треба вилїзти з кімнати рачки, держачи перед носом і устами змочену в зимній водї хустку. Єсли з горючого дому дістатись нїяк вже не можна, то треба звернутись до кімнат, що найдальше положені від огню і спокійно ждати на пожарну сторожу. Найважнїйше однак, заховувати все зимну кров і не віддаватись розпуцї.

— **Буря в громами і лискавками** викликує переляк не лише між дїтьми і жінками; неодин мужчина »зі слабшими нервами» відчуває також деякий страх, хоч до сего не признав би ся. Причиною обави є передовсїм гадка, що грім може вдарити в чоловіка. Випадки пораженя громом бувають однак дуже рідкі. Грім бє частїйше у воду чим в землю і при тім другім випадку виберає собі предмети, що стоять одинцем на рівнинї. Стверджено, що на пять громів, падаючих на поле, ледви оден влучає в високі предмети. Коли ж ті предмети, приміром домн, стоять разом в більшім числї, то в них трафляє грім ще рідше. З тої причини мало коли вдарить грім в дім в містї. На селї грім не вдарить нїколи в дім, окружений високими деревами, а удар грому в дерево недалеко дому не є небезпечний. Найбільше виставлені на громи є дерева, домн, стоги збіжа і копиці сїна серед чистого поля. Якість землї є також рішаючою що до випадку удару грому. В глинясту землю три рази частїйше бє грім чим в землю пісковату. З поміж дерев виберає собі грім найчастїйше дуба, потім тополю або каштана, дальше четинні дерева, а в бука і граба майже нїколи грім не бє. Чоловікови що стоїть 12 до 15 крок в від дерева, не зашкодить удар грому в то дерево, най лише не ховає ся під парасоль. В муровані домн, навіть побиті бляхою, влучає грім рідше, чим в деревляні. В домах з ґазовими або водопроводними рурами найлїпше підчас бурі з громамами усунути ся на бік від тих рур; також небезпечно сидїти коло печи, бо саджа в комині є добрим провідником громовини. Коли кого заскочить буря в чистім полн, най не біжить і не йде близько рік, ставів, керниць, най не накриває ся парасолем, анї не стає під дерева, а певно грім в него не вдарить.

— **З зелїзниць**. За дозволом ц. к. мінїстерства зелїзниць зміняє ся з днем 1. мая 1906 назву стациї ц. к. зелїзниць держ. Городок на «Городок ягайльоньский».

— **Людоїди в Сибіри**. З Петербурга доносять до нїмецких дневників, що в Кутимску на Сибірі увязнено цїлу родину людоїдів, котрі під впливом голоду убивали переїзших подорожних і споживали їх мясо. На слїди того незвичайного злочину попали случайно, коли у одного з членів родини найдено людску голову, застромлену на рожен. Голод приневолив до людоїдства також племя Чукчів, що мешкає дальше на північ. Начальники родин того племени постановили по спільній нарадї поубивати всїх членів племени, а відтак відобрали собі житє, щоби в той спосіб скінчити голодові терпіня.

Телєграми

з дня 2. мая 1906.

Відень. Оголошено отсей урядовий комунїкат: Державну раду нинї відложено на короткий час та імовірно скличуть єї на 10. мая. Відложенє було конечне з причини, що президент мінїстрів бар. Ґавч предложив Короні свою димісию, а назначений єго наслїдник Конрад кн. Гогеньлоге-Шіллїнґсфірст потребує короткої перерви до почину заряджень конечних на случай зміни президиї мінїстрів.

Білгород. Скупштину вчера розвязано.

Варшава. Вчерашного дня були всї торговлї і фабрики позамикані. На улицях царила тишина, бо робітники не показували ся, а прочі з обави перед розрухами сидїли дома. Снували ся лише сильні військові патрулї. Один з патролюючих жовнїрів ударив кольбою австро-угорского консуля.

Материяли до национально-полїтичного і культурного житя Русинів.

Лист Осипа Федьковича.

(Конець).

So viel über's Gewissen, jetzt kommt's an die Vorwürfe: warum haben Sie mein Gedicht: Do naszoho Bogdana, Żandari, Dobryj veczer nicht drucken lassen? — Waren sie denn gar so schlecht? Wollen Sie mir gütigst zur Umarbeitung senden, wie ich Sie noch um eine Antwort auf diess mein unendliches Schreiben zu bitten wage, damit ich doch weiss, was ich zu erwarten und wie ich mich zu richten habe. — Gegen meine deutsche Dichtung scheinen Sie Misstrauen zu hegen, daher will ich Sie mit diesem Gegenstande auch nicht belästigen, wie ich Sie überhaupt nie mehr mit meinen unausstelligen Briefen belästigt haben würde, wenn ich gewusst hätte, wie sie meistens aufgenommen wurden; den gegenwärtigen Brief schreibe ich auf Ihr ausdrückliches Verlangen, und habe ich darin meine Freiheit zu weit gerückt, so wird mich Ihr Missfallen genügend strafen, ich aber kann nicht anders, denn ich denke mir die Menschen immer so, wie ich sie mir überhaupt denken soll, überhaupt da, wo ich sie nicht kenne.

So eben habe ich einen Brief von einem gewissen Herrn Zarewycz aus Lemberg erhalten, der mich ersucht, ich soll etwas zu seiner „Spinnstube“ liefern; viel Ehre zwar für mich, aber Leid thut es mir andererseits, dass man gegen mich einen Ton anschlägt, wie wenn ich ein einfältiges Kind wäre; ich glaube doch niemandem Anlass hiezu gegeben zu haben. Wäre diess übrigens auch der Fall, so verbietet es doch die Artigkeit; oder ist's in Lemberg so modern?

Um Ihnen, edler Herr, bei dieser Gelegenheit noch ein Beispiel ruthenischen Charakters und ruthenischer Galanterie zu geben, will ich Ihnen hier Auszüge aus paar Briefen mittheilen:

Herr v. Kobylański schrieb mir einmal: „Wytajte, wytajte lubyj spiwacze, wiszczune szczyryj, naszoho kraju Bojane, ny buło i ny bude po Was druhoji duszi, takoji dla naszoho kraju“ etc....

Eine gewisse Madame v. Morossany schreibt mir einst (später, als ich die vorzitirten Zeilen erhielt)

„Ich bitte Sie geehrter Herr, sich der Wehmuth nicht so hinzugeben, da Sie so hoch über anderen stehen.... Nebst der Bitte, uns recht bald mit einem Brief zu erfreien und überzeugt zu sein von unserer vollsten Achtung etc. etc....

Herr v. Kobylański schrieb mir unlängst:

„Raz howoryły v. Morossani za tebe:

„Takoj prostyj Fedjko etc. etc

Auf diess forderte ich von der Madame Morossany die Erklärung, die sie mir folgendermassen abgab:

»Schwöre auf Alles, was mir heilig und auf das Glück meiner Kinder, das Heiligste, was eine Mutter besitzt, dass ich nie eine ähnliche Ansicht über Sie gefällt, im Gegentheil, etc. etc... Kobylański erlaubte sich über Sie sprechen, dass er Ihnen Gelegenheit verschaffte, die ruth. Literatur in Druck zu geben, dass Sie aus lauter Eitelkeit zusammengefasst sind und dass alles nichts heisst, dass er ganz zu correspondiren mit Ihnen aufhöre etc. etc...“.

Sagen Sie mir nun, edler Herr, was soll sich da der Mensch von der Menscheit denken? — (Ich habe diese Auszüge nicht hergesetzt, um im Mindesten Jemanden nahe zu treten, sondern nur der Rarität halber, und ich bin überzeugt, edler Herr, dass Sie diess für Sich behalten werden; ich könnte Ihnen sogar noch einen Brief zeigen, den ich neulich aus Lemberg bekommen habe, und der als eine Studie ruthenischen Charakters unendlichen Werth hat. — Durch diese Worte will ich auch Niemandem nahe treten, am allerwenigsten dem ruthenischen Volke, dem ich auch angehöre, — meine Anzüglichkeit könnte höchstens dem „gebildeten“ Ruthenen gelten).

Verzeihen Sie nun, mein edler Herr, Freund und Gönner, dass ich Sie mit diesem langen Brief zu belästigen wage. Nehmen Sie mienen Dank für alle Ihre Güte entgegen, und wenn ich meine ganze Zukunft, all mein Glück in Ihre Hände lege, so thue ich es nur darum, weil ich Sie so unendlich hochachte, und nicht nur hochachte, sondern auch liebe, weil Sie ein edler Mann sein müssen. Endlich kann ich nur so viel versichern, dass alle Güte, die Sie mir wiederfahren lassen werden, keinen Unwürdigen treffen wird; nehmen Sie mich, edler Herr, nur recht bald nach Galizien, dass ich Ihnen beweise, was ich gesprochen, vor allem aber, dass ich Ihnen für alle Güte und Theilnahme an dem Schiksal eines Unglücklichen, persönlich danken könnte, als Ihr

ergebenster Diener
Fedkowicz.

P. S. der Prän.-Betrag für's I. Q. Ihrer Zeitschrift liegt bei.

Рутинований диєтар

з гарним і скорим письмом, обзнакомлений з чинностями судовими, табулярними, екзекуційними і спірними, занятий довший час в канцелярії адвокатскій, шукає пополуднєвого занятя. — Ласкаві зголошеня на руки п. З. Сушка, Львів, Ринок 10. II. пов.

Цариця Мая Мария

31 наук на місяць Май

уложив

о. Юлїян Дзерович, катехит в Бродах.

Цїна книжки 4 К, пересилка почтова 30 сот.

Дістати можна лише у автора в Бродах.

Проповіди ті пригідні на кождий празник Богородиний подїлені суть на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіка і поміч Марії; 4. Способи почитаня Марії. Подають они много примірів побільшій части з рускої історії, рускої лїтератури і рускої леґенди і трактують о многих предметах доси в руских проповідях на порушованих як: Мария Мати руского краю; о Акафистї до Марії; о іконах Марії итд.

Всїлякі
КУПОНИ
і
вильосовні цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.

Видає і відповідає за редакцию: Лев Лопатинский.

З друкарнї В. А. Шийковского.